Debreczen. 1892. XIX. évfolyam 196. sz. Szerda, Augusztus 24.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

M. KIR. ÁLLAMI TÁRA

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr, egy hóra 1 forint.
Megjelenik mindennap. vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő: Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchényi-utcza 1761. sz. Kunz József ur kereskedésével szemben.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Szent István ünnepe után.*)

Pulszky Ferencztől.

Nem Árpád és a honfoglalás, hanem Szent-István és a királyság megalapitása teremtették meg a magyar nemzetet és állapitották meg a magyar államot. A vezérek kora nem ismerte még a nemzeti egység eszméjét, minden törzsfő uralkodott a neki jutott vagy nemzetisége által elfoglalt területen, a központi hatalom hiányzott még, mely a nemzetségeket nemzetté olvassza össze s megalapitsa az államot.

István felismerte a magyar jellem azon centrifugális sajátságát, mely inkább kisebb területen uralkodni akar, semhogy nagy egésszé összeforrva szabadságának egy részét feláldozza, ugyanazért mulhatatlannak látta a koronának, mint egy magasabb tekintélynek felállitását, mely a nemzet egységét biztositsa s a törzsfők hatalmának megtörésével az állam fennállhatásának megadja a biztos alapot. Európai keresztény eszmékre kellett a magyarokat szoktatni s a vallás által szentesiteni a központi hatalmat.

István tehát, a mint megkeresztelkedett, maga lett a legfőbb hittéritő s amint a nép és a törzsfők nagy része szavaira hajlott, felküldte hódolatát a pápának s tőle kérte a koronát, nem pedig a világi császároktól, sem a némettől, sem a byzanczitól, mert nem akart ezeknek hűbérese lenni.

Természetes, hogy az európai eszméknek s a kereszténységnek terjesztésére volt szüksége, behivta tehát külföldről a papokat és szerzeteseket, olasz és német lovagokat, kik az ujonnan felállitott trónusát körülvették és tulajdon érdekükben is megvédték, midőn Kupa, mint a régi nemzeti pogányság vezére az uj eszmék, az uj vallás, főleg pedig az uj királyság ellen fellázadott. A központi hatalom, a korona győzött a törzsfők hatalma felett, az egész nemzet elismerte a korona fenhatóságát. Ezentul tehát a korona adományozta a nemességet és a birtokot, megerősitette a már meglevőt s befogadta a nemzetbe azon külföldieket, kik folyton a trón köré csoportosultak s épen ugy a magyar szent korona tagjaivá lettek (membra sacrae regni coronae), mint az eredett nemesek.

István király adta meg a magyar államnak azon alakot, melynek főbb vonásait nyolczszáz esztendő után is felismerhetjük mostani alkotmányunkban s melyekben a korona hatalma a nemzet önkormányzata által szerencsésen ellensulyoztatik. Ezért ünnepeljük most is a nagy királyt, kinek alkotása nyolcz század viszontagságai közt is fenntartotta magát, mind a mellett, hogy a nemzet történelme sok válságról szól, mely fennmaradását veszélyeztette. A mohácsi vész óta belháború és a török foglalások másfél századon tul gyengitették a központi hatalmat, mely azóta inkább idegenekre támaszkodott, mint magyar hiveire és azon szerencsétlen eszméhez ismételve ragaszkodott, hogy Magyarországot beleolvaszsza az uralkodóház egyéb birtokaiba.

Bécsből akarták igazgatni Magyarországot, minek következése az volt, hogy a központi hatalom centralizáló kapkodásai ismételve eltévesztették czéljukat s a megyék autonomiáját mindinkább megerősitették. Miután Bécs már a távolság következtében sem volt képes a közigazgatást az egész országban vezetni, természetes, hogy a megyék, mindegyik a maga körében, nemcsak a közigazgatásról, hanem a kormányzásról is gondoskodtak.

Ennek következése az lett, hogy az állam egységének eszméje elhalványult, sőt csaknem teljesen elhalt. Minden megye csak magával gondolt, az egyik me-

*) A kitünő publicista Pulszky Ferencz ezen tartalmas czikkelyét a Pester Correspondenz utján kaptuk.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egyleti kirándulások.

Nagy sürgés-forgás, elevenség van a „Hordárok önképző és betegsegélyező-egylete“ helyiségében. A tagok egy egyleti kirándulás keresztülvitelének módozatait megbeszélni gyültek össze s a szivarfüstös terem terhes levegőjében értekezik vagy 30—40 ember.

Már kimeritették a szereplés minden elképzelhető alakzatát. Csináltak fényes sikerü tavaszi tánczmulatságot, választottak uj elnököt, ennek a tiszteletére adtak közvacsorát, ez viszont az egyletnek adott kontra-murit, rendeztek koronázási jubileumemlékünnepélyt, zászló alapi dal- és zeneestélyt, nyélbeütöttek népünnepélylyel, verseny dij-birkozással és szépségversenynyel egybekötött zászló fölavatási ünnepélyt nagy diszmenettel — most már csak egy nyári kirándulás van hátra.

A kiránduló egylet meghivást eszközöl ki valamelyik város hasonnemü egyletétől s akkor ki van adva a jelszó:

— Megyünk Góbéházára!

Góbéháza rendkivül vendégszerető hely. Minden oda kiránduló egyletet meglumpoltatnak rettenetesen, diszmenettel, diadalkapuval szokták fogadni a vendégeket, tánczmulatságot rendeznek a tiszteletükre s félholt betegen engedik az idegeneket hazaszökdösni.

Ez épen a „Hordárok önképző és betegsegélyező egyleté“-nek való mulatság. A kör összes bormatadorai előre köszörülik a torkukat a beszivandó hegy levének.

Közben érkezik a „Góbéházai veterán egyesület“ puhatolózó levele, melyben a góbéházi egyenruhás és zenekaros veteránok egy Nagy-Disznódra tervezendő nyári kirándulás eszmecsiráját érleltetik.

Dupla kirándulás!

A góbébáziak vissza akarják enni Nagy-Disznódon, a mit a nagy-disznódi hordárok elfogyasztanak Góbéházán.

Folyik a diplomáciai üzenetváltás a két város között. Mindenik ki akar tenni magáért, vendégszeretet dolgában. Készülnek, hogy megmutassák, mit tudnak tenni szives barátságból?!

A hordár körökben egyébről sem folyik a beszéd mint a góbéháziak fogadtatásáról. Megalakulnak a rendező-bizottságok. Öt elnökü és tizenöt jegyzőjü nagy bizottság, továbbá elszállásolási, bevonolási, diszgyülési, népünnepi, vacsorai és tánczmulatság rendező albizottságok, melyeknek mindenike nagy tevékenységet fejt ki.

Ezenkivül folyik a készülés is. Erre szintén bizottságok születnek. Egy memorandumszerkesztő bizottság hetek óta rágja a tollat a hordárok közgyülése elé terjesztendő javaslaton, a hordárok országos szervezkedése ügyében.

A különvonat bizottsága már megrendelte a Góbéházára utazók számára az „extra czug“-ot. Mivel sokan családjaikkal mennek, a mi a kirándulásnak szerfölött érdekes szint kölcsönöz, nem kevés dolgot ád a türelmetlenkedő és tudakozódó hölgyeket minden irányban megnyugtatni.

Gébéháza dettó lázban ég. A veterán egyesület tagjai mindnyájan uj egyenruhát készittettek maguknak. A tisztek fényeset és aranyosat, mint egy-egy huszár tábornoki diszruha. Maga az elnök ugy fog kinézni teljes diszben, mint egy hindu fejedelem. Az egyesületi zenekar minden este próbákat tart s nagy néptömegek hallgatják az utczán a ki-kitörő hangokat.

A gábéházaiak különösen nagy sulyt akarnak kölcsönözni a nagy disznódiak kirándulásának. „Két távoleső országrész testvéri ölelkezése lesz a nagy nap, melyen Nagy-Disznód Góbéházára megy ünnepelni!“ — irta már hetekkel ezelőtt a „Góbéházai Harsona“ vezérczikkében.

A nagy-disznódi hordárok a magyar faj hóditását, városuk reputáczijának emelését látják abban, hogy viszonozniok kell a góbéházaiak nagyszabásu előkészületeit. Egyleti kirándulásukkal a hazai kereskedelemnek tesznek szolgálatot, mig a veteránok fogadásával a hadsereg és polgárság közti jó viszonyt vélik szorosabbra füzhetni.

gyében jó volt a közigazgatás, mig a szomszéd megyében ázsiai állapotok léteztek, nem egy megye néhány szövetkezett hatalmasabb család hatalmaskodásának szinhelye lett, máshol a választási pártoskodás elkeseritette a társas életet, sok helyütt a középbirtokosság egy része a megyei hivatalok monopoliumát ragadta magához, mig a közigazgatással nem gondoltak komolyan és a sikkasztások és pártüldözések napirendre kerültek.

Miután azonban most huszonöt év óta a parlamentárizmus és a sajtószabadság világosságra hoznak minden visszaélést, mindenki átlátja, hogy megjött az idő már az egységes állameszme érdekében is a közigazgatás államositására s a megyei hivatalok választás általi betöltésének megváltoztatására.

Ez a legközelebbi jövőnek feladata, főfeladata, ideje, hogy a megyék czentrifugális hajlamai az államgység biztosabb megalapitására korlátoztassanak s azon talentumoknak is uj tér nyittassék, melyek nem birnak a megyei mérvadó családok rokonságával, sógorságával vagy protectiójával. Tudjuk, hogy ez éles vita nélkül nem vihető keresztül, de miután az államositás elve már törvénybe van iktatva, remélni lehet, hogy az országgyülés a részleteket is még a legközelebbi ülésszakban meg fogja szavazni.

Csak az államositás fog véget vethetni, azon ázsiai állapotoknak, melyek itt-ott még léteznek s melyeket roszakaróink oly gunyosan szemünkre vetnek, n nélkül, hogy megfelelhetnénk nekik.

Belföld.

A **milleniumi kiállitás** előmunkálatai a kormány részéről már legközelebb megindulnak. Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter a kiál itás helyére vonatkozólag a mértékadó körök és a kiállitók nézetét helyeselve, a városligetet tartja legalkalmasabbnak. A kereskedelemügyi miniszter a kiállitás pénzügyi tervezetére nézve, mint a Magyar Kereskedők Lapja értesül, elhatározta, hogy a kiadások biztositására kiállitási garanczia-alapot létesit, melyhez első sorban az állam, másodsorban a főváros és végül a tehető ebb kiállitók fognak hozzájárulni.

—

Abbanmaradó hadgyakorlatok. Katonai körökből származó megbizható értesités szerint a gácsországi nagy hadgyakorlatok az Oroszországban uralkodó egészségügyi állapotok miatt abbanmaradnak. Ellenben a többi hadgyakorlatokat, a melyben a király is részt fog venni, különösen a pécsi hadgyakorlatokat megtartják.

—

Uj titkos tanácsos. A király B e ő t h y Zsigmond főrendiházi tagnak és a komáromi ev. református egyház gondnokának, a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Debreczen tanügye.

Irta: *Pedagógus.*

II.

Ev. ref. főgimnázium.

A tananyag és tankönyvek kimutatásában feltünhetik, hogy a németből a felsőbb osztályok mily keveset olvasnak, jóval kevesebbet, mint a latinból és talán mint a görögből is, ugyancsak a felsőbb osztályoknál nincs megnevezve a mathematikai kézikönyv, az VI. osztálynál pedig a magyar nyelvi kézikönyv. Nem hagyhatjuk megjegyzés- sőt kifogásolás nélkül azt sem, hogy ha már ez idén mellőzték Ladányi Gedeonnak nehézkes és sok helyt elavult történelmi tankönyveit, miért hozták be Mangoldot, a ki a milyen ügyes kompilátor, éppen oly gyenge vagy még gyöngébb magyar.

A tanulók száma az idén is tetemesen szaporodott ; 672 rendes és magántanuló iratkozott be, 40-nel több, mint a mult évben. E rengeteg létszám, mely a fegyelmezést, a tanitást, az intézet igazgatását nem kevéssé hátráltatja, tette szükségessé, hogy az I. II. IV. és V. osztályban párhuzamos szakaszokat állitsanak fel. Ugyancsak ez birta az egyházkerületet is azon határozatra, hogy a négy alsó osztályt véglegesen párhuzamositotta ; azonban meg vagyunk győződve, hogy az igy megállapitott 12 osztály rövid idő multán elégtelennek fog bizonyulni és az egyházkerület kénytelen lesz az V. osztályt is párhuzamos szakasszal kibőviteni. Az V. osztályba természetszerüen mindig nagy volt és az is lesz a tódulás, mert a helybeli kath. algimnázium és az egyházkerület ev. ref. algimnáziumainak feljebb haladó tanulói mind ide törekszenek, pedig bajos akár a debreczeni növendéket, akár az egyházkerület ev. ref. tanulóit eluta-itani a Debreczen városának és az egyházkerületnek közös áldozatával fentartott iskolából.

A 673 tanuló közzül a statisztikai táblák szerint, melyek az idén sokkal részletezőbbek és áttekinthetőbbek, vizsgázott 615, még pedig 63 jeles, 157 jó, 229 elégséges eredménynyel, megbukott 166, tehát több, mint egy negyedrész. —

A VIII. osztály 60 tanulója közzül érettségi vizsgálatra jelentkezett 47, kik közzül érett lett 38, és pedig jelesül 3 (nevőket szivesen közölnők, ha az értesitő tudtunkra adná), jól 11, elégségesen 24. — A 60 közzül tehát csak 38 léphet ki az életbe, a mi éppen nem mondható egészséges állapotnak; előbb kellett volna a nem oda való elemeket kirostálni.

A főgimnázium népessége nemcsak abból magyarázható, hogy Debreczennek folyton szaporodó lakossága évről-évre több növendéket szolgáltat, nem is csupán a kollegium régi hirnevének vonzóerejéből, hanem jórészben abból is, hogy az intézethez nagyszámu alapitvány van kapcsolva, melyből a tanulók nem csekély száma részesül különböző jótéteményekben — Az értesitőnek jókora részét foglalja el ez alapitványok ismertetése, valamint a tanulóknak különböző czimeken juttatott jótétemények felsorolása.

Boldog intézet ! Hiszen jótéteményes több van benne, mint némely középiskolában tanuló. Ugyanis jutalmat kapott 41, ösztöndijat 116 tanuló, lakást kapott ingyen vagy valami csekélységért 98, élelmet nagyobb részt 70, de nem csekély számmal 40, 20 értért, sőt ingyen, 178 tanuló ; nem számitva, hogy a kollegium épületétől különálló Andaházy — Szilágyi intézetben még 12 tanuló nyert teljes uri ellátást. Az alapitványok (számra nézve 64) nagyobbára a mult század második év és a jelen század első feléből valók ; óhajtandó, hogy a protestáns hitbuzgóság és a kultura iránti lelkes érdeklődés ezentul is gyarapitsa e szép számot, ámbár ez idő szerint nem annyira a szegény tanulók ellátására, mint a tanári állások jobb dotációjára és uj tanszékek rendszeritésére szánt alapitványok volnának kivánatosak.

A tanulók segélyezésére szolgáló ennyi alapitvány mellett nem csodálhatjuk, hogy az intézetben nincsen ifjusági segitő egyesület ; az ifjak magán buzgósága csak az önképzőkörben érvényesül, mely nemrég szakadt ki a felsőbb tanulók (theologusok és jogászok) magyar irodalmi társulatából. D ó c z i I m r e tanárnak szakavatott vezetése alatt müködött az idén is a kör, a mely 152 tagot számlált és a melyben a tagok szavalatban, forditásokban, prózai és ritkábban verses müvek kidolgozásában gyakorolták magukat. — Nem tartanók fölöslegesnek, ha külön gimnásiumi ifjusági é n e k- é s z e n e k a r is felállana, a mi különösen a bentlakókra nézve volna áldásos intézmény.

Átalában nagy ideje, hogy a bentlakás szabályoztassék, hogy a tanártestület igyekezzék átalakitani a c o e t u s-oknak talán nem költőietlen, de éppen nem paedagógiai rendszerét egy teljesen modern i n t e r n á t u s s á. — Nem kényelmet, nem fényüzést kivánunk, hanem a tanulóknak szigorubb ellenőrzését és rendszeres foglalkoztatását. — E végre jó eleve ajánljuk a tanártestületnek figyelmébe az ének- és zenekaron kivül az iskolai kézimunka meghonositását.

Az értesitő adatai kiterjeszkednek még a könyv- és szertárakra is, csakhogy nagyon hézagosan. — A taneszközöknél nincs megemlitve az érték ; a könyvtár gyarapodásában sincsenek

---

A góbéházai veteránok egyesülete a város tanácsához is folyamodott, hogy fogadja vendégeiül a nagy-disznódi hordárokat, s a rendezési költségek fedezésére hozzájárulást kért a törvényhatóságtól az évi költségvetés terhére.

Igaz ugyan, hogy egy kiskedóvó felállitására is szükség volna, de ne tekintsen a majisztrátus mindig önmagára, hanem a szükkeblüségen fölülemelkedve, adja meg Góbéháza nymbuszának, a mit az — banket- költség alakjában — megkövetel.

Es a góbéházai vaskalaposok n m szavazták meg az eszem-iszom árát. Lett erre városszerte lehangoltság. A veteránok békétlenkedtek, a veteránok fiatal feleségei és tánczoló lányai zendüléssel fenyegettek, ha ennek következtében el találna maradni a nagydisznódiak egyleti inváziója és mindennek következtében nem lehetne bemutatni a nagy-disznódi hordárifjaknak Góbéháza szépeit s a már elkészült uj ruhákat.

Neszét vették a kon-ternációnak Nagy-Disznódon. Az albizottságok összeültek és konstatálták, hogy meg vannak sértve. Diplomáciai fagyos hidegséggel szerkesztettek egy átiratot a góbéházai veterán-egyesülethez, melyben a kirándulás „esetleges elmaradásáról“ tétetik említés, ha szivesen nem láttatnának.

Erre Góbéházán dugták össze a fejüket az albizottságok. Konstatálták mindenek előtt, hogy feszültség van a két város „összes lakossága között“, (miután közben azt is konstatálták, hogy nincs bankett pénz) irtak egy „meghivó“ válasziratot, a mely diplomatikus simasággal adja tudtul a góbéházai kupaktanács lelkesületlenségét a hordár intézmény, különösen a hordár egyleti önképző kirándulások iránt.

Nagy-Disznód erre „sajnálattal“ visszavonult. A sajnálat alatt ismét diplomatikusan — a be nem következett banket és az elmaradt és dicsérő toasztok értettek.

Hanem most már mit csináljon a góbéházai veterán zenekar? Hiába tanult é be annyi keringőt, népdalt (nagy dobra alkalmazva) és szinfóniákat, hogy mindezt ne lehessen bemutatni Nagy-Disznódon ?

Ujból izenetváltás, melynek végeredménye képen a góbéházai veterán egyesület is sajnálattal lemondott a kirándulás eszméjének keresztül viteléről.

Hanem két országrész még mindig harczban áll egymással. Két város lakossága néz egymással farkasszemet, mert a nagy-disznódi hordárok nem önképezhették magokat egy góbéházai diszvacsorán és viszont a góbéházai veteránok nem harsogtathatták trombitáikat végig egy festői diszmenet élén Nagy-Disznód utczáin.

A lapok hetekig czikkeznek a konfliktusról, az elmaradt ünnepekről, az egyletek pedig rendre nyilatkozgatnak a lapok hasábjein s kiki bizonyitgatja, hogy mennyire át van hatva a vendégszeretet ős magyar erényéről.

— — Csak egy-egy higgadtabban gondolkozó nagy-disznódi vagy góbéházai polgár töri a fejét azon, hogy mi czéljuk is van hát a világban az önképző-egyleteknek, meg az egyenruhás veterán bandáknak, ha egy nyári kirándulást sem tudnak nyélbe ütni ?

Calumus.

fölsorolva mindazon müvek, melyeket a kollegiumi nagy könyvtár, a főiskolának ez egyik legfőbb büszkesége, éppen a gimnásium kedveért szerzett be; az ifjusági könyvtár állapotáról és gyarapodásáról sem nyerünk fogalmat abból, ha tudjuk, hogy könyvtárdij czimén a felsőbb tanulók 40, az alsóbbak 20 krt fizetnek; éppen az érdekelne bennünket, hogy minő könyvekre fordittatik az igy befolyt összeg.

A főgimnásium fentartó és telügyelő hatóságáról hiába kerestünk az értesitőben fölvilágositást, pedig e tekintetben nagyon zavaros fogalmak uralkodnak nemcsak országszerte, hanem Debreczen városában is.

Az értesitő végül a jövő iskolai évre szóló tudnivalókat közli, ezek között a tápintézeti szabályokat; a bentlakásra vonatkozók is itt volnának helyükön. — Reméljük, hogy a jövő értesitő nemcsak a bentlakás reformját fogja közölni, hanem a rendes tanári székek számának szaporodását és az ismertetés körben emlitett többi kivánalmaink teljesedését is fogja örvendetesen jelenteni.

Külföld.

A szerb válság. Mig a radikális kormány bukásának következményei különböző körökben aggodalmakat keltenek, azalatt a szabadelvüpárt ovácziókat készül rendezni Risztics regens és az uj kabinet mellett, többek közt fáklyásmenetet és diszlakomát fognak tartani. A belgrádi városi prefektusok nagy részét is elmozditották állásukból, az utóbbiakat táviratilag.

—

Muszka csábitások. A lembergi Przeglond arról értesül, hogy a zbarazi és zloczovi kerületek ruthén parasztjai kezdenek kivándorolni Oroszországba. A legnagyobb csendben éjjelenként hagyják el az osztrák határt. Az orosz határon megvárják és orosz területre továbbitják őket. Az orosz vámkapitányok elhitetik a galiczíai családos parasztokkal, hogy köztük fogják felosztani az elüzött zsidók földjeit. A parasztok tehát rendszerint családjukat is magukkal viszik, ha pedig nejeik vonakodnának kisérni őket, maguk mennek, a legnagyobb nyomorban hagyván hozzátartozóikat. A „Przeglond“ ez ügyben rögtöni intézkedésre hivja fel az osztrák kormányt.

A vidék fejlődése.

N.-Léta, 1892. aug. 23.

Községünk, mely körülbelől 6000 lelket számlál — jó hirnevének, életrevalóságának nyilvánosságra hozatala végett követeli a maga részére, kifizetvén évi 40.000 frt adóját; boldog megelégedéssel várta a jövendő dolgokat, mig aztán a megyei árvaszék egy 20.000 frtos árva pénztári hiánylatott vágott tisztelettel a fejéhez, hogy legyen min rágódni.

Daczára azonban e községünket sok részben méltatlanul sujtó tehernek, képviselő gyülésünk egyhangulag szavazta meg a debreczen-nagy-létai vonalt illető 45.000 frt subventiót, mely körülmény élénk bizonysága népünk életrevalóságának. Ha hozzá vesszük még az óvoda felállitását, s egy 65 tagból álló tüzoltóegylet szervezését, melynek felszerelését a község fizeti, s melynek szükségletei fedezésére évi 100 frttal járul — bizony a buzgóságot, jóakaratot e község előljáróitól, lakosságától megtagadni nem lehet.

Kiváló elismerés illeti a tüzoltóegylet szervezését illetőleg Kruppa Antal helyettes jegyzőnket, e tüzvérü buzgó fiatal embert, ki szakértelemmel tanitja, vezeti mint alparancsnok a legénységet, s rövid pár havi fennállása után az országos szövetségbe az egyletet be is léptette.

Betetőzésül az egylet tüzoltó dalárdává átalakult és tüzoltó bandát állitott fel, mely müködését immár megkezdvén: gyors-katonás tempóban halad előre annyira, hogy már is dalestély adása terveztetik a tőlünk 1½ órai távolságra eső Konyári sóstó fürdőn, mely valahára megszabadult eddigi kezelőjétől, kinek vezetése alatt az a páratlan gyógyerejü fürdő egészen elhanyagoltatván, elnéptelenedett, hogy helyet adjon egy községünkbe való fiatal embernek d. Nagy Istvánnak, ki magyaros konyhájával, kitünő érmelléki boraival, jutányos és gyors kiszolgálással hóditja vissza a környék, sőt messze vidék intelligentiáját, fürdöző közönségét.

A közönség kényelmére irányuló buzgalmát nyilván jelzi az a szándék is, hogy a fürdő diszes nagytermét biliárdasztallal s zongorával lássa el.

Mindezek csak annak magyarázatára hozattak fel, miszerint dalárdánk nem ugy mint a rég mult időben — minden nagyobb megterheltetés nélkül áldozhat kedvtelésének, és pedig rövidebb idő közökben.

Igy élénkül a mi községünk, igy nyujtunk bizonyságot arról, hogy a közügyet szolgálva — magunknak nemes idő töltést — s szives elismerést szerzünk. **Dixi.**

Az elkereszteltetések és az elolláhosodás.

Aug. 24.

Ezt a két, egymással összefüggésben nem lenni látszó, napirenden lévő ügyet uj és érdekes világitás mellett mutatja be a „Debreczeni Protestáns Lap“-ban Gergely Károly, volt debreczeni tanár, aki most az oláh tömegbe ékelt krassói ref. egyház lelkipásztora. Bebizonyitja, hogy különösen Szathmármegyében az elkeresztelések a magyarság elolláhosodását segitik elő, vagyis a kath. klérus magatartása az elkeresztelési kérdésnél, legalább Szatmárban, a magyarság ellen izgató laczfalui Lukács László malmára hajtja a vizet. S czikkiró közvetlen a ref. egyházra, közvetve pedig a magyarságra nézve egyformán aggodalmasnak nyilvánitja az esztergomi érsek közelébb elhangzott vádját, melylyel a protestánsokat vallásukhoz való ragaszkodásukért illeti és Lukács László tenyegetését, aki igy irott a herczegprimáshoz: „majd megmutatjuk mi a magyaroknak az utat Etelköz felé.“

Anélkül, hogy a felekezeti türelmetlenségre akarnánk olajat önteni, közöljük Gergely Károly fejtegetéseiből a következőket:

Szatmármegyében 107 ezer kevés kivétellel református protestánssal és 23 ezer izraelitával szemben 53 ezer r. kath. 138 ezer g. kath. és 2 ezer g. keleti él. „A görög katholikusok és keletiek oláhok, a róm. katholikusok jó részben svábok, a magyarságot a reformátusság mely a róm. katholikusok egy része teszi. — Az oláhságnak ilyetén elszaporodását a mult századbeli vallási türelmetlenség idézte elő. — A jó magyar községekből a református jobbágyokat kiüzték s oláhokat hoztak helyökre, mert azok az 1697-ben elfogadott unió alapján a pápa hivei valának. Ezek közé aztán az üldözés elől menekülni vágyó magyarok nagy része beolvadt. E beolvadást az 1791-iki 26. törvényczikknek egy kis paragraphusa siettette. Mert a görög katholikus oláh apának minden gyermeke oláhvá lett; a magyar anyák kénytelenek lettek oláh gyermekeket szülni s nevelni, sőt a reverszálisok által a magyar apákat is rá kényszeritették, hogy hazudtolják meg a költő szavát, melyszerint „csak sast nemzenek a sasok.“ Az oláhosodás folyamata felől kivánatra egész csomó régi okmánynyal szolgálhat a czikkiró.

„Most már a visszamagyarositás nehezen megy. Nehezen, főleg a vallási elfogultság miatt. — Megpróbálta nem régen Schlauch is szatmári püspök korában a Széchenyi-Társulattal, de nem sikerült. Pénzt osztogattunk az oláh tanitóknak, a miért magyarul tanitottak, s mi lett belőle? Oláh mozgalom. Kisdedóvókat állittottunk, s mire vezetett? Arra, hogy az oláh polgártársakat ellenünk ingerlik miatta. A törvényhozás bölcsesége 1868-ban kitalálta a helyes utat, mely lassanként biztos czélhoz vezetett volna a vegyes házassági törvény által, de nem tetszik a katholikus testvéreknek, mert igy a magyarsággal együtt a protestántizmus is erősbülne. A herczegprimás azt követeli, töröltessék el vagy módositassék a 12. §, Mit jelent ez pl. Szatmármegyére vonatkozólag? Határozottan azt, hogy az oláh atyafiak közt élő magyarok a nagyszámu vegyes házasságok folytán veszitsék el nemzetiségöket végképen; azaz ne legyen joga a magyar anyának magyar leányt hozni világra, s legyen joga az oláh leányba szerelmes magyar ifjunak ezt mondani: szép kedvesem, a te bogár szemedért od'adom én a fiamat oláhoknak, egy-két magyarral több vagy kevesebb, nem tesz semmit. Nos, hogy tetszik ez a javaslat?“

Gergely Károly ezután szemelvényeket közöl, mimódon bélyegzik nyilvánosan eretnekségnek a protestáns vallást a katholiczismus némely helyeiről; mimódon üznek maró gunyt a mindig magyar és mindig hazafias kálvinista egyház szegénységéből. Elég elolvasni a Lepsényi Miklós által szerkesztett „Magyar néplap“-ot.

„S ha igy beszélnek a magyar néphez, kik legalább a honszeretetben egyetérthettek velünk eddig: hogyan szólhatnak az olához, ráczhoz és szerbhez, kikben a fajgyülöletet is fölkelthetik? Az a keresztyén vallás szellemével ellentétben álló szeretetlenség, melyet a jézsuiták, meg az apáczák, meg az ultramontán szellemü egyletek és népies iratok egy idő óta terjesztenek, elvégre is előidézheti a békétlenséget, miről a biboros herczegprimás, mintegy augur a főrendiháznak jövendöt mondott. — És a főrendek nagy része örült rajta. Mintha csak a Virgilius rajzolta alvilági jóslat ismétlődnék: „Tu, regere imperio populos, Romane, memento.“ (Aen. VI. 852.)

Ilyenek után csudálkozzunk-e a román agitácziókon? Az oláhok nagy része Róma hive. A laczfalusi templom az esztergomi bazilikának csaknem hasonmása. Bejáratát egyfelől a pápa, másfelől az uniót létrehozó Theophilus szobra disziti. — Homlokzatára ez van irva: „Votum pro unitate omnium romanorum.“ A római és görög katholikus vallás annyira egy, hogy a névtárban nincsenek is külön kimutatva a gör. katholikusok, hanem együtt számlálnak 10.063,754 lelket. Egyik vallásról a másikra térni, vagy a vegyes házasságból való gyermekeket az országos törvény intézkedése szerint nevelni, a főpapok kölcsönös megjegyzése miatt nem lehet.

E szerint ha az oláh netalán magyarrá kivánkoznék lenni, kénytelen a protestáns vallásra lépni át, ugy de akkor az örök kárhozattal tenyegetik; a magyar anya, ha római katholikus létére oláhhoz megy férjhez, nem nevelhet magyar gyermeket. Ime a feltünő oláh szaporodásnak egyik titka.

Az a remény, hogy a magyar nyelv terjedése, meg a müvelődés hatása magával hozza a magyarosodást, az itteni (a szatmármegyei) oláhságra vonatkozólag hiu ábránd. Mert egy az, hogy a nemzeti érzületet megváltoztatni nem olyan könnyü, más az, hogy istenitiszteletök az anyanyelvhez köti őket. Hiszen a sokat emlegetett dáko-román hiréről ismert Lukács nagyon jól beszél magyar nyelven, müveltsége is van kitünő, hanem azért nem lesz magyarrá soha, a mit nem is veszünk tőle rossz néven.“

Egyházkerületi közgyülés.

— Második nap. —

Ma folytatták az egyházkerületi közgyülést Kiss Áron püspök és Váyi János főgondnok elnöklete alatt.

Az esperesi kar beterjeszti a segélykérési adatokat. E szerint a közalapból segélyt kér 116 egyház és pedig 55,102 frtot 92 lelkész 18,770 frtot, összesen 208 folyamodókér 73,692 frtot. Az egyházmegyék ajánlata szerint segélyben részesüljön 112 egyház 30,470 frtban, 95 lelkész 11,930 frtban. Az esperesi kar javaslata szerint segélyezésre ajánltatik 85 egyház 8215 frtban, 90 lelkész 2070 fttban, összesen 175-en 10,285 frtban.

Az egyházkerület az esperesi kar javaslatát fogadta el és terjeszti föl a konventhez.

33 lelkész és 44 tanító kér rendkivüli államsegélyt. Az esperesi kar javaslatára a kérvények felterjesztetnek. A kiosztandó segély 1800 frt. A segélyezettekre egyenkint 27 frt jut.

A király adomanyai egyházi czélokra, hódolattal vétettek tudomásul.

Egy VI-ik egyházkerület felállitásának ügyénél kimondották, hogy ezt egyszerüen leveszik a napirendről, illetve bevárják a még nem nyilatkozott egyházmegyék véleményét.

Révész Bálint arczképének lefestéséről tett ezután jelentést a f gondnok Vályi János. A kép az őszi hónapokban elkészül.

Tudomásul vétetett, hogy a 24 ezer frt államsegély a minisztertől teljesen leérkezett.

Nagy Gyula helyettes tanár alkalmazását a főiskolában a közgyülés jóváhagyta.

Hosszas vitát provokált a hódmezővásárhelyi egyház határozata, melylyel népiskolai felügyelői állást szervezett és ezt egy lelkész jellegü egyénnel kivánja betölteni, akinek 1000 frt fizetést ád. Voltak, akik szivesebben látták volna, ha rendes ötödik lelkészi állomást szervez a h.-m.-vásárhelyi egyház és ezzel kapcsolja össze a népiskolai felügyelőséget, — amely mindig a lelkészi jogok és kötelességek közé tartozik. Ezzel szemben felhozatott, hogy az anyakönyvvezetés is lelkészi teendő, Debreczenben mégis külön anyakönyvvezetői állomást szerveztek, hogy a rendes lelkészek annál hathatósabban munkálhassák a kuria-pástorálist, amint hogy ez az intézkedés sikeresen be is vált. Végre a közgyülés helyesléssel és elismeréssel megerősitette a vásárhelyi határozatot.

Egyhangulag hozájárult a közgyülés a békési hat osztályu gymnazium állami segélyezéséhez. Az 5000 frt évi segély iránti kérvényt pártolólag terjeszti fel a konventhez.

Kovács Sándor városi főügyész, a főiskolai gazdasági tanács érdemes tagjának halála bejelentetik. Emlékét jegyzőkönyvileg megörökitik. Helyére Nagy Ferencz bank igazgató egyhangulag megválasztatott. Végül a felebbezett ügyeket intézték el.

Holnap a közgyülést folytatják.

Napi hirek.

— **Jelenffy Kornél előléptetése.** Tegnapi számunkban jeleztük, az Ügyvédek Lapja közlése után, hogy Jelenffy Kornél, a debreczeni kir. törvényszék elnöke a n.-váradi kir. itélőtábla tanácselnökévé neveztetett ki. A hivatalos lap közelebb fogja hozni ezt a kinevezést. A nagyváradi kir. tábla egy kiváló képzettségü birót nyer Jelenffy Kornélban; mig a debreczeni kir. törvényszék elvesziti kitünő elnökét, aki nehány év alatt mintaszerü állapotokat teremtett az alája rendelt bíróságok kebelében. Az őt ért legfelsőbb kitüntetés mig egyfelől őszinte örömmel tölt el bennünket, másfelől nagyon sajnáljuk távozását Debreczenből. Kineveztetése alkalmából közöljük életrajzi adatait:

Jelenffy Kornél született Szatmár-Németiben, hol atyja főorvos volt. Tanulmányait az ottani gymnaziumban kezdte s a jogi tanulmányokat Budapesten végezte. Már mint diák is kitünő tanuló volt.

A köz- és váltóügyvédi vizsgát 1866-ban Budapesten tette le, hol ugyanezen évi april 23-án a budapesti kir. itélő Táblához kinevezték dijtalan gyakornoknak, 1867. évi november 30-án pedig dijas gyakornoknak. 1869. május 26-án lett segédfogalmazó és ugyanezen évi decz. 26-án a kir. Curiához helyezték át hasonló minőségben. Innen a nagyszőllősi kir. ügyészséghez ment ügyésznek, azonban 1875 évi aug. 11-én a m.-szigeti kir. ügyészséghez helyeztetett át saját kérelmére. 1884-ben lett az ottani törvényszék elnökévé és 1886. évi deczember 12-én áthelyezték a debreczeni kir. törvényszékhez, hogy az itteni állapotokat rendbe hozza. Es végül most neveztetik ki érdemeinek jutalmául a táblai tanácselnöki diszes állásra Nagyváradra.

Jelenffy Kornél 1866-ban nősült és Korniss Ferencz volt nyiregyházai kir. törvényszéki elnök leányát birja nőül. Házasságából 5 gyermeke származott, a kik közül kettőt rövid időközben elragadott a difteritisz pár évvel ezelőtt s éppen ez a megrendítő csapás volt az oka, hogy elkivánkozott Debreczenből.

Jelenleg élő három fia közül egy a Ludoviczeumban van, kettő pedig gymnaziumi tanulmányokat végez.

Ugyancsak pár évvel ezelőtt érte az a szerencsétlenség is, hogy öcscse Zoltán elhunyt. Mint speczialis gége-orvos egy berlini orvosi kongresszuson vett részt s e közben hunyt el.

Jelenffy Kornél mint ember, egyike a legszeretetreméltóbbaknak és rokonszenves megjelenésével mindenkit megnyer. Alantasaival szemben bár a legnagyobb szigort alkalmazá, de mindig igazságos volt és iránt uk való atyai jóindulatát kimutatta nemcsak hivatalosan, de a magánéletben is ugy annyira, hogy azok őt valósággal jóltevőjöknek nézték. Fölfelé is kitünő jogásznak és szeretett embernek van ismerve, a mennyiben hazánknak csaknem minden nagyobb jogásza intim baráti viszonyban áll vele, még a magasranguak is.

Kollegái buzgó hivatalnoknak és páratlan adminisztratornak ismerték és bár nagyon örülnek előlépésének, de aggódva gondolnak arra, hogy valjon utódában meglesznek-é azok a páratlan tulajdonok, melyekkel Jelenffy ékeskedett.

Végül mint sportembert is méltatnunk kell őt, mert mint hegymászó turista nemcsak hazánkban, hanem külföldön is ismert egyéniség, a ki a nevezetesebb Gletsereket mind megmászta.

— **Kossuth Lajos neve napjának** előestélyét ma üli meg Debreczen város hazafias közönsége a Margit-fürdő dísztermében, hol igen számosan fognak megjelenni, ugy gondolkozván, hogy Kossuth Lajos nemcsak egy párté, sőt a nagyvilág is a magáéul követeli a nagy szellemi kolosszust, kit a népszabadság hősei között arra a helyre állit a nagyvilág, melyen Washington György, Victor Hugo és Ledra Rollin áll. Eppen ezért Kossuth 90 ik születési fordulóján szeptember 19-én Debreczen város hazafias közönsége mint egy ember fog állani a nagy ember megünneplésében.

— **A debreczeni gazdasági tanintézet** értesitőjét a mult tanévről Domokos Kálmán igazgató adta ki. Az intézetben, mely földmives iskolával áll kapcsolatban, a mult tanévben 13 tanár oktatta a növendékeket, kik közül 32 első, 26 másod- és 31 harmadéves volt. A hallgatóság közt fennáll: segélyegylet 2730 frt tőkével és dalkör. A földmives iskolának 7 tanára és 18 növendéke volt. Az értesitőben olvasható a tanintézet szervezeti szabályzata és tanterve, le van irva az intézet gazdasága, mely 600 holdra terjed, továbbá a 9 kat. hold területü kert, a kisérleti tér, a kulturkert, az állatlétszám sat, A növendékeknek minden gazdasági munkát gyakorlati uton mutatnak meg és nagyobb kirándulásokra is vezetik őket. Hat ösztöndij áll rendelkezésre egyébként 150 frttal. Az évközben előfordult fontosabb mozzanatokról az „Évkönyv“ számol be, melyet az intézet minden év végén ad ki s mely szakdolgozatokat is tartalmaz.

— **Nyomdászok gyülése.** A „Magyarországi könyvnyomdászok és betüöntők „egyleté“-nek debreczeni kerülete közelebb tartotta meg rendes félévi közgyülését, Kenderessy Lajos kerületi elnök vezetése alatt. Elnök hosszabb megnyitó beszédben üdvözölte a közgyülésen megjelent tagokat; megemlitette, hogy a mai közgyülés azért is fontossággal bir a debreczeni nyomdászokra, mert most van éppen annak 20 éve, hogy a helybeli nyomdászok megalakitották a „debr. könyvnyomdászok beteg és utassegélyző egyletét. Ezután a gyülést megnyitottnak nyilvánitotta. A jegyzőkönyvek hitelesitése után Török Ferencz kerületi pénztárnok adta elő féléves jelentését, mely kimutatja, hogy az országos nyomdász egylet debreczeni kerületének összes bevétele 1892. január 2-től junius 25-ig 819 frt 70 kr., kiadás 689 forint 70 kr. volt és igy a felesleg 123 frtot tesz. A debr. könyvnyomdászok önképző körének 1892. jul. 3-ig készpénzvagyona kitett 869 frt 98 krt, A közgyülés pénztárnok jelentését tudomásul vette és részére a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a felmentvényt megadta. Ezután a Horovitz Zsigmond egyleti jegyző által megirt: „A debr. könyvnyomdászok egylete husz éves fennállása történetè“-nek megirásáért, jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és egyszersmind határozatilag kimondja a történetnek kinyomatását és a tagok közti kiosztását, mely ügyben a közgyülés egy három tagu bizottságot küldött ki. Majd több folyó ügy és inditványok letárgyalása után elnök — megköszönve a tagok által kimutatott érdeklődést — a gyülést bezárta.

— **A debreczeni sörgyár** fölállitásához szükséges tájékoztató adatok és szakértői vélemények összegyüjtését szorgalmasan eszközli a végrehajtó bizottság. Különféle debreczeni kutakból vegyelmezés végett Budapestre, Bécsbe és Münchenbe mintákat küldött fel. — Mert a legtöbb kellék a jó sör gyártásához elegendő mennyiségü és tiszta, egészséges viz. Ezenkivül az ipar és kereskedelmi bank igazgatója Holländer Gyula külföldre utazott, hogy személyesen hallgassa meg a legkitünőbbnek ösmert szakértők véleményét.

— **Ebéd a püspöknél.** Kiss Aron püspök, mint már jeleztük, tegnap délben megvendégelte az egyházkerületi közgyülés tagjainak egy részét saját lakásán. Az első felköszöntőt, a házigazda mondotta, a ref. egyház három kitünő vezérférfiáért, a zsinat három elnök tagjáért: báró Vay Miklósért, Kun Bertalan püspökért és Tisza Kálmánért. Azután felköszöntötte vendégeit is, akik viszont az érdemes püspököt, a szives házi gazdát éltették.

— **A nagy kölcsön törlesztése.** Az osztrák-magyar bank jelzálog osztálya értesitette a városi tanácsot, hogy aug. 27-én, a város részére engedélyezett 2,600.000 frt, 50 év alatt kisorsolás alá eső 4%-os záloglevélbeli kölcsön számlájára, kamatok és törlesztés fejében összesen 53,102 frtot kell fizetnie. A kamatok 4.45%-kal számittatnak; a törlesztésre, amely már harmadik részlet, 747 frt 71 kr. esik.

— **A h.-böszörményi sikkasztás** történetéről az Egyetértésnek következőket irják: A városi takarékpénztár, melynek jogi tulajdonosa ezelőtt a hajdu közbirtokosság volt, a tagositás óta pedig Hajduböszörmény városa — mint minden évben, ugy ez idén is az évi mérleget a városi közgyülés elé terjesztette jóváhagyás végett. Ez alkalommal a takarékpénztár huszonnyo czezer forint hiányt mutatott ki, de figyelembe ajánlja, hogy miután ez a hiány — mint azt már 1891-ben idegen szakértők kimutatták — onnan származik, hogy kétes, sőt egyenesen értéktelenné vált váltók, mint jó követelések tovább vezettettek, sőt a 8% kamatok is a követel számlára irattak hosszu éveken át, a mi azután évek mulva a nevezett 28.000 frt hiányt okozták; sőt az emlitett szakértők — Handtell és Novelli — szerint e hiány keletkezésében az intézet tisztviselői egyátalán ártatlanok. Ezen az alapon a városi takarékpénztár felügyelő bizottsága kéri a közgyülést a bemutatott mérleget tudomásul venni és a felmentvényt megadni. A városban azonban már régebben mende-mondák keringtek ebben a pénzintézetben követett manipuláció ellen, különösen ama majdnem hihetetlen körülmény tolytán, hogy az intézet fennállása óta mérleget sem csináltak s igy a folyó évi julius hó 17-én megtartott városi közgyülésen már egyes bátor hangok voltak hallhatók a pénztári kezelés ellen, melynek eredménye az lett, hogy a közgyülés a felügyelő bizottság jelentését egyelőre nem vette tudomá-

sul, hanem egy bizottságot küldött ki annak kideritésére, hogy tulajdonképen honnan származik az a régóta vajudo 28 ezer forint. Ennek a bizottságnak az érdeme azután, hogy a vizsgálatot ép oly erélylyel, mint sikerrel folytatván, reá jött az igazi baj forrására. A vizsgálat még nincs befejezve, de már most is bizonyos, hogy a hiány nem mint eddig vélték, huszonnyolcz, hanem ötvennyolczezer forint, és ez a hiány nem is be nem hajtható követelések, hanem nagyrészt egyenesen sikkasztások következménye. A vizsgálat eddigi stádiumában még csak a főkönyvvezető Kovács Endre van erősen kompromitálva. Hogy a hiányzó összegből valóban mennyi veszett el, mennyi irható a behajthatlan követelések rovására, azt ebben a pillanatban még tudni nem lehet, valamint azt is csak a vizsgálat lesz hivatva kideriteni, hogy voltak e Kovács Endrének bünös üzelmeiben társai. A 300,000 frtot meghaladó betétek teljesen biztositva vannak, a mennyiben H.-Böszörmény városa egész vagyonával felelős. Innen magyarázható meg azután a közönségnek feltünő nyugodt magatartása a pénzintézettel szemben, daczára annak, hogy az érdekelt közönség az eset és különösen a benne szereplő személyek miatt nagyon is izgatot hangulatban van. Kovács itt Böszörményben általánosan kedvelt és behizelgő, sima modoránál fogva népszerü ember volt és a közönség nagyobb részének feltétlen bizalmát birta.

— **Elcsipett tolvajnő.** Biró Klára már megint beszéltet magáról. A Szent-Anna-utczán bement egy udvarra s felnyalábolva egy sereg fehérneműt eliramlott. A rendörség elcsipte és átadta a kir. ügyészségnek, a hol most „üli" vagy 50-ik „megfordulásának" jubileumát.

— **Szent István napját H. Dorogon** a templomokban — mint lapunknak onnan irják — is teljes fénynyel ülték meg. A tőtemplomban, mivel a király születés napján mondatott egyházi beszéde mely alkalommal Legeza S. parochus oly fenkölt és meleg szellemü beszédet tartott a magyar hazaszeretetről, hogy a fő és székváros publikumához is méltó lett volna, csak ünnepies istenitisztelet volt. A községi elöljáróság, élén a főbiróval, az értelmiség, a nép s a diszbe kirukkolt tüzoltóság Dr. Demkó főparaucsnoksága alatt teljesen megtöltötték a különben téres templomot. Este a tüzoltóság fáklyákkal, zenekisérettel a piaczon át a városházára vonult, hol a szózatot több dalár közbejöttével zene mellett elénekelték s a Rákóczi indulónál eloszlottak. Este az ifjuság bált rendezett az Áron iermeiben.

— **A hőség** nálunk a tegnapi nagy esővel sem szünt meg. Éjjel és reggel volt tapasztalható egy kis üdeség, most azonban már ismét rekkenő meleg van. Nap ő felségében szüntethetnék egy kicsit a tüzelést, mert ha a hőség ilyen nagy lesz, mi tovább nem játszunk.

— **Debreczeni szabó munkások.** Magyarország szabó munkásai Budapesten két napig tartott kongressuson tárgyalták anyagi helyzetük javitását és végeredményül csatlakoztak a magyarországi szocziáldemokrata munkáspárthoz, azt a munkástársukat pedig, aki a hazafias nemzeti demokrata párthoz való csatlakozást inditványozta, leabczugolták. A gyülésen nevezetes szerepet játszott Pocza Péter a debreczeni szabómunkások küldötte, akinek beszédét igen nagy figyelemmel hallgatták. Elmondta többek közt, hogy a debreczeni szürszabók egy bugyogó készitéseért nyolcz krajczárt, egy nadrágért 25 krajczárt s egy kabátért 30 krajczárt kapnak. A kassai és temesvári küldöttek előadása szerint az ő városukban hasonló állapotok uralkodnak. A munkaidő Debreczenben — mint Pocza előadta — naponta tizennyolcz óra. Egy évben azonban csak hat hónapon át dolgozhatnak, mert csak akkor van munka; a másik hat hónapban béresmunkát kell végezniök, ha nem akarnak éhen halni. Pocza Péter hevesen kikelt a debreczeni rendőrkapitány eljárása ellen, aki több munkást eltolonczoltatott a városból.

— **Ki a tolvaj?** A Kádas-utczán egy házból elveszett egy 33 frtot tartalmazó takarékpénztári könyvecske. Az eltolvajlásával a szobaleányt és szeretőjét, egy kerékgyártó segédet gyanusitottak, de ezek ártatlansága fényesen kitünt. A pénzt a könyvre már fel is vette az első takarékpénztártól egy ismeretlen egyén.

— **A város adománya a brailai magyaroknak.** A brailai (Oláhország) ref. magyar egyháznak missionarius lelkésze Nagy Sándor a kurátor, egy jól megtermett magyar ember kiséretében adományokat gyüjt a brailai ref. iskola javára. — Megkeresték támogatás végett a várost is; Simonffy Imre polgármester a házipénztárból tiz forintot utalványozott a brailai hazafias czélra. Romániai honfitársaink a Budapesti Hirlapban közelébb hozott azt a hirt, hogy a románok kiakarják üzni országukból az idegen állampolgárokat, valótlannak mondják. — Románia ilyen intézkedésre csak is őrült fővel gondolhatna. Mert egyszerre megsemmisülne ipara és kereskedelme, ha kikergetné lakosságának egy negyed részét, a legszorgalmasabb részt. Ennyi embernek nincs Romániában honossága és román állampolgársága. — Ilyen vakmerő szándékról ők Brailában, ahol 7000 magyar, van kiknek fele reformatus, — a legjobb viszonyban él a románsággal, semmit sem hallottak. — Ugyancsak ma egy másik könyöradomány gyüjtő is járt a polgármester urnál: dr. Kostyák János orhoi bosnai kanonok, aki a Serajevóban felállitandó központi katholikus papnevelőintézet építési költségeire kéreget. A város öt forintot adott a bosnyák kanonoknak.

— **A debreczeni ev. ref. tanitótestület** tisztujitó közgyülése mindvégig igen élénk érdeklődés mellett folyt le. A választás eredménye a következő. Elnökjelöltek lettek: Lada Sándor 19, Káposztás Imre 16 és Szabó Péter 13 szavazattal, kik közül az iskolaszék választja meg az elnököt. Alelnökké: Hajdu István 14 szavazattal; aljegyzővé: Vásárhelyi József 18 szavazattal. Egyhangulag választattak meg főjegyzővé: Kerékgyártó József, könyvtárnokká: Sáfár László. A pénztárnoki állásra Dávid Mihály választatott 13 szavazattal, de mivel ő ezen hivatalról — melyet már évek óta viselt — lemondott; a tanitótestület közgyülése későbbre tartotta fent lemondása felett a határozat-hozatalt.

— **Rezervisták melege.** A 39. gyalogezredtől, mely most Vaskohon, Hunyadmegyében tanyáz, tegnap haza érkezett Steinacker Aurél és Demián hadnagy Titldorf tiszthelyettessel, hogy itt 3 napig képezzék a bevonult rezervistákat s aztán magukkal vigyék Vaskohra. A katonák szombaton indulnak külön vonaton s a másik külön vonattal Nagyváradon találkoznak.

— **A delikatesz.** Az inyenczek többfélék. Némelyek szeretik a pástétomot, mások az árti csókát, sőt volt egy ember a ki a hollandi combért (savanyu lével készült ürühus) feláldozta a vallását. Mindez most már tulhaladott álláspont, mindezt lefőzte a — kutyahus. Ne gondolja senki, hogy talán az 1870-iki párisi ostromról van szó, a hol drága pénzzel fizették az egereket, patkányokat. A kutyahust megenni nem viccz, ha — muszáj. Az a viccz, ha az ember szabadon választva nevezi azt ki delikatesznek. Ilyesmire jött rá a debreczeni rendőrség. Ugyanis tudomására esett, hogy a helybeli peczérek a „jobbházból való," tehát tetszetősebb, „jobbképü kutyákat" nagy előszeretetttel fogdossák el, mert otthon aztán ugy bánnak el vele, mint a toklyóval és nagy lakomákat csapnak belőle. Megvizsgáltatván a dolog, kitünt, hogy van a peczérek között egy cseh eredetü, a ki ugy nyilatkozott, hogy ne is emlitsék előtte egy napon a juhust a kutyahussal, mert mind az a nagynevü kutya, melyet megevett, sértve fogja érezni magát. A rendörség megmagyarázta neki, hogy az inyenczségeért meg fogják büntetni, mert a szabályrendelet ugy szól, hogy az elpusztitott ebek husa bekarbolozandó és elásandó.

— **Ménselejtezés.** A helybeli m. kir. méntelepen tegnap tartották meg az évente szokásos ménselejtezést. Jelen voltak: Smidt miniszteri tanácsos Fridrik fogalmazó kiséretében, Viczián honvéd ezredes Maunó kezelő ezredes, Fadlallah El Hadad Mihály őrnagy méntelepi. — Dezső százados osztályparancsnok, Faragó Miklós kerületi állami á latorvos; a debreczeni lótenyész bizottmánytól: Váczy János, Buzás Elek, Steinfeld Mihály, Hutflész Kázmér, Polgári Bálint; Debreczen városa részéről Király Gyula. Számos helybeli és vidéki gazda. A selejtezés egész délelőtt tartott. Kétszázharmincznyolcz szebbnél szebb ményt vezettek a bizottság elé, amely beható szemle után mindössze négy db. ményt talált olyannak, amelyet az állam fedeztetésre nem használhat. De magán tenyésztőknél még mind a négy jól beválik. A négy ményt egyes gazdák azonnal meg is vásárolták. Délben Fadlallah őrnagy megvendégelte a bizottságot. A hazai lótenyésztés ügyének uj vezetőjét Smidt miniszt. tanácsost a város nevében Király Gyula, a lótenyész bizottmány nevében pedig Buzás Elek felköszöntötték.

— **Kettős eljegyzés.** Weinberger Mihály földesi kereskedő házánál kettős eljegyzési ünnepet ültek e hó 21-én Piroska leányát eljegyezte Kohn Miksa nagyváradi kereskedő, Ilonka leányát pedig Kupferstein Nándor ujfehértói kereskedő.

— **A városháza vizmizériái.** A városházán eddig is sok panasz elhangzott, hogy a tisztviselők, akik ott száznál többen vannak, rossz vizet kénytelenek inni a fertőzött talajon keresztül fuvott piaczutczai kutból. — Mióta beállott a kanikullában is szokatlan roppant hőség és a tiszti főorvos betiltotta a piaczi kut vizének használatát, még nyomorusságosabb a városházának ivóvizzel való ellátása. A hajduk magánházaktól kénytelenek ivóvizet hordani, már t. i. onnan, ahol ezt egy humánus érzelmü házmester megengedi. De több eset volt már rá, hogy a nemes város hajduit a házmesteri hatalom kilármázta az udvarból. Az ilyen esetek pedig nem méltók Debreczen városnak sem tekintélyéhez, sem hires gazdagságához. Ha az éremnek két oldala nem volna, azt mondanánk, hogy a hatóság azért nem furattat kutat a városházán, ahol pedig naponta átlag kétszáz ember szomjuhozik vizre ebben a kutya melegben, mert nem akarja, hogy önzéssel vádolja valaki, mikor még egész utczák szükölködnek ivó vizü kutak nélkül. De hát nemcsak a városi tisztikar, hanem a város legnépesebb utczájának ivóviz szükségletéről van itt szó. Ezért sietős, hogy a piacz utczán uj jóvizü kutat furasson a város. Különben maga a városháza is megérdemelne külön egy kutat. Mert most ugy áll a dolog, hogy a kir. ügyészség jobban gondoskodik a rabok szomjuságának csillapitásáról, mint a nemes város a tisztviselőkéről, rendőrökéről és hajdukéról. — A főszámvevő ur most készíti a jövő évi költségvetést. Azért is ezt a megirott czifra nyomoruságot ajánljuk szives figyelmébe.

— **Az iparos ifjak zászlója**, melyet közelebb fognak felszentelni, már ki van téve a Borsi és Farkas üzletében. A diszes zászlót egy küldöttség fogja elvinni Vecsey Imréné urnőhöz, a zászlóanyához, a kinek Szabolcska Mihály fogja azt szép beszéd kiséretében átadni. Később egy másik küldöttség ujból kikéri azt anyai gondoskodása alól.

— **Hálanyilatkozat.** Özv. Hanke Leóné szül. Dobozy Emilia megbőldogult férje Hanke Leó 1848/9-iki százados temetésénél megjelent tizenhárom öltözködő debreczeni 1848/9-iki öreg honvédeinknek és az 1848/9-ki honvédsegélyező debreczeni egyletnek, összesen tizenöt forintot adományozván, adományát hálás köszönettel fogadtuk. Sebess György, mint a debreczeni 1848/9-iki honvédek jelenlegi elnöke.

— **Papirkereskedésbe** egy 3 vagy 4 gymnasiumot végzett keresztény ifju felvétetik helybeli papirüzletben mint tanuló. Bővebb czim a kiadó hivatalban.

Vegyes hirek.

* **Magyar diákdal.** Az „Egyetemi kör" elnöksége elhatározta, hogy a magyar diákság számára oly dalról gondoskodik, mely az ifjuság összejöveteleivel, mint a külföldön elterjedt diákdalok, országszerte minden alkalommal énekelhető legyen. A kör a szöveg megirását Várkonyi Oszkár joghallgatóra, a megzenésitést pedig Engedi Gyula joghallgatóra bizta. A dal már elkészült s a szeptemberi matinéen mutatják be. Szövege a következő:

Piros-fehér-zöld a zászló,
Piros vér folyt egykoron,
Zöld mezön, fehér habokba,
Mig a mienk lőn a hon!

Ezredéves vész s vihar közt
A magyar hon nagy maradt,
Kinn hatalmas, benn virágzó
Népe boldog és szabad!

Dicső multnál és jelennél
Csak a jövő lesz nagyobb!
Mi teremtjük a jövendőt,
Fel fiuk, ujjongjatok!

Forr a század, egyre forr még,
Uj eszméket szül a kor,
Haladásért, szabadságért
Sikra szállunk bármikor!

Rajta fiuk, ifju szivünk
Bor hevitse, szerelem!
De ha majdan vész támad ránk
Ott leszünk a harczteren!

Könyv helyett kardot fogunk majd,
Büszke zászlónk fenn lobog,
Zöld mezőn fehér habokba
Piros vérünk hullni fog.

* **Nők az alkotmányban.** Az uj angol kormányváltozás, mely az öreg Gladstont állitotta ismét a politika élére, olyan zavarokat is háritott az agg államférfi ősz fejére, melyre ez diadalának első mámorában nem gondolt. Ez az angol kiálynő uj főudvarmesternőjének a kérdése. Angliában ugyanis ősrégi szokás, hogy minden kormányváltozásnál a királynő főudvarmesternője és palotahölgyei is változnak. Az angol királynő előtt a mostani kormány változás már azért sem valami kedves, mert főudvarmesternőjét Buccleuch herczegnőt rendkivüli módon kedveli. Gladstone szivesen meghagyná királynőjének kedvelt főudvarmester nőjét, de Angliában a régi szokások oly zsarnoki módon nehezednek a legmagasabb emberekre is, hogy Gladstonenak ebben az esetben sincs bátorsága eltérni tőle. A királynő mellé uj főudvarmesternője csak herczegnő lehet és Gladstone egész pártjában nincsen még egy körömnagyságu herczeg, sem nötlen s még kevésbbé a ki hitvestársi oldalbordával dicsekedhetnék. A vén államférfi azért most a legnagyobb zavarban van s zavarából valószinüleg ugy fogja kisegiteni magát, hogy pártjának valamelyik olyan tagját fogja herczegi rangra emelni, a kinek legnagyobb érdeme a — felesége. Mint legalkalmasabb személyiség Spencer, az admiralitás jövendőbeli első lordja van kiszemelve a kitüntetésre, a ki ennéltogva szeretetreméltó feleségének fogja köszönhetni a herczegi rangot.

— **Gyanusitott majom.** Emlitettük mrr, hogy a Cludski-féle állatseregletből egy majom megszökött. Azóta mindig a városban tartózkodik, majd itt, majd ott jelenik meg. Egyszer az alkapitány háza kéményének tetején üti fel sátorfáját. Onnan a Zsigmond Sándor kertjébe költözött által, a mi azt mutatja, hogy az egyházi ügyek iránt is érdeklődik. E féle hajlamait az is igazolni látszik, hogy Váczi kurátor kezéből saját kezével vette át napokon keresztül a szent egyház alamizsnáját kenyér alakjában. Ugy látszik tehát, hogy egészen békés szellemü loyalis majommal van dolgunk, de minden jó magaviselete hiába való, mivel „jött ment“ s azzal gyanusitják, hogy ő az oka a Szoboszlón előforduló gyakori tüzeseteknek és ezen vádat azzal indokolják, hogy mivel a majom forró égövek alatt tenyészik, hidegelli a mi mostani időjárásunkat, azért csinál egy-egy kis tüzet, hogy megmelegedjék.

* A **bőkezü Kecskemét.** Kecskemét város közönsége, mely évi 80 ezer forintot költ az iskolaügy érdekében megint bebizonyitotta, menynyire szivén hordozza az iskolák ügyét. A város e hó 12-én tartott közgyülésén elhatározta a törvényhatóság, hogy a jogakadémia négy tanári állás van üresedésben, melyet a város közgyülésén választás utján töltenek majd be. A pályázati kérvények szeptember 7-ig küldendők be a jogakadémia igazgatóságához.

CSARNOK.

1842—1892.

Kuti Zsigmondtól.

Ötven éves jubileumát ünnepli a budapesti lánczhid és jubilál az ország fő- és székvárosa és vele együtt minden igaz hazafi.

Ötven év nagy idő, nemcsak egy az ifjukorát élő országra nézve, mint hazánk, hanem még a fejlődés kamaszkorát régen tulélt országra nézve is.

Tagadhatlan, hogy hazánk közmivelődés, ipar és kereskedelem tekintetében ezen 50 év lefolyása alatt óriási nagy haladást tett. És ha elfogulatlanul tekintetbe vesszük mindazon akadályokat, melyekkel az öntudatra ébredt hazának minden lépten-nyomon kellett megküzdenie, ha fontolóra vesszük a 48—49. és az utána következő stagnálás idejét, mely dermesztőleg hatott a kultura minden egyes ágazatára: ugy dicsekvés nélkül mondhatjuk: hogy alig van Európában egy ország, mely rohamosabban fejlődött volna, aránylag oly rövid idő alatt, mint Magyarország.

Es hogy hazánk léthargikus álmából fölébredt, munkára, tevékenységre, öntudatra fölserkent: egyedül és kizárólag a halhatatlan Széchenyinek köszönheti a nemzet, kinek alkotása — a lánczhid, — most ünnepli 50 éves jubileumát.

Minden korszaknak megvoltak és vannak az ő nagy emberei, a kik korszakot alkottak és alkotnak a nemzet történelmében, de a népek és nemzetek története nem mutatja párját azon heroikus alaknak, mint Széchenyi, ki szakitva a ker előitéleteivel, modorával, szokásaival, kilépve azon körből, mely majdnem áthághatlan kinai fallal volt körülvéve; kitéve magát kortársai gunyjának; hogy stagnálásban tespedő hazáját felrázza, tetszhalálából felélessze!

A gunyolódókat, nevetőket hagyta gunyolódni nevetni; a kételkedőket meggyőzte, a tanulni és neki segiteni vágyókat magával ragadta.

Egyetlen vezetője, tanácsadója, oktatója, serkentője ezen titáni munkában volt: a hazaszeretet.

Ezen lángelméjü Szécsényi 1830-ban penditette meg a lánczhid eszméjét. Bejárta Angolországot és ott tanulmányozta a hidakat. Segitségére volt Győri Sándor jeles mérnök. Ugyanis ezen jeles hazai mérnök már akkor kimondta azt a nevezetes elvet, hogy a jegek biztos usztatása végett a Dunát össze kell szoritani és lánczhid által összekötni.

Győri Sándor terve szerint készitette el tehát Tierney Clark Vilmos angol mérnök a lánczhid tervezetét és testvére Clark Ádám vezetése mellett 10 évi szakadatlan és lázas munka után készült el a hid.

Ha tekintetbe vesszük, mi y fejletlen volt hazánkban azon időben az ipar, a technika, mily óriási problémákkal és leküzdhetlen akadályokkal kellett Széchényinek és a hidépitőinek megküzdeni: ugy valóban bámulatba ejti az embert, hogy ily auspiciumok közt, miként jöhetett létre ezen még most is a maga nemében páratlan remek mü!

A hid, mint emlitettük 10 évig készült 4·412,628 pengő forintba került és 1849. év nov. hó 21-én adatott át a közforgalomnak. A viz szélessége a hid alatt 1262 angol láb = 420 méter; ivei 26 méter magasak; a hid szélessége 30 méter.

A négy lánczuak sulya 2 millió kilogram.

A hidat a magyar állam a részvénytársaságtól 1870-ben hét millió forintért vette meg, melynek fentartása és felügyelete most a magyar államot illeti.

Azóta a vén lánczhidnak még két testvére született, de egyik sem vetekedhetik vele.

A főváros rohamos fejlődésének oroszlán része a lánczhidé.

A lánczhid nemcsak közel- és összehozta az ikervárosokat egymáshoz, hanem az egész Dunántult hozta közelebb az ország fővárosához.

Budapest második hidját — a Margithidat — a párisi Goin et Comp. czég épitette 1872. aug. 2-án kezdte épiteni. A hid vasivekből áll, 6 nyilással, 7 oszlopon 565 méter hosszu, 17 méter széles, korlátnélküli, emelt járdákkal.

Legmagasabb pontja a hidnak „O“ vizszin felett 19 méter. Az alapozás vasszekrényekbe süritett lég segélyével történt, mely a vizet kiszoritja. Alapja mésztufkő és süttői faragott köboritvány. A piller teste alól márvány. Az iveket hat sor vastartó képezi.

A hid 4.200,000 forintba került. A forgalomnak átadatott 1876. ápr. 8-án.

A harmadik hid, az ugynevezett „vasuti összekötő hid,“ 1873—77 közt készült. Tervezte Feketeházi János m. kir. mérnök, kivitte Tilleul-Broehy czég. Ezen hidnak van 4 egyenlő ive, mindegyik nyilás 94 méter hosszu. Magassága „O“ fölött 16·5 m. A kerettartók között fekszik két vágánypár, 8 méter széles mozdonypályát képezvén.

A mozdony pályán kivül van két gyalogjáró-ut 2·2 méter széles. Vasszerkezetének sulya 56 ezer vámmázsa, épitése belekerült 1.661,205 frt és 89 krba.

Most tervezik a 4-dik hidat, a mely kocsi és gyalogközlekedésre szolgálna. Igy halad és emelkedik Budapest és vele lépést tart az egész haza a Nagy és hallhatatlan Széchenyinek szellemében.

Hogy hazánkban az ipar- és kereskedelem mindazonáltal nem fejlődik azon mértékben, melyben fejlődnie kellene, annak okát azon szomoru körülményben találjuk, hogy nálunk a jobb módu osztály — nem is szólva az arisztokrata és zsentri osztályról — még mindig hermetice elzárja magát az ipar- és kereskedelmi pályától. Nálunk az ipar- és kereskedelmi pályának még mindig kell küzdeni az előitélettel, még mindig nem foglalhatja el az azt megillető helyet a társadalmi életben. Az iparos és kereskedelmi tanonczok kiképeztetéséről sincs nálunk gondoskodva. Ezen kiképeztetés minálunk még az özönvizelőtti korszakot éli.

Mert mig az iparos tanoncznak még 1—2 évig a szárazdajkaságtól kezdve minden házi teendőt kell végeznie a majszterné tensasszonynak — tisztelet a kivételeknek, — mig ennek a tanoncznak még szurtosan, kóczosan kell élnie 2—3 évig a cselédekkel, miveletlen segédekkel, hol néha mindent tanul, csak jót nem, hol néha azt a kis jó nevelést és ismeretet, a mit a szülei háztól magával vitt, alaposan elfelejti és helyette mindenféle trágár dolgokat és modortalanságot tanul, a mely már közmondássá vált: mondom addig a jobbik osztály viszsza fogja tartani gyermekeit az iparos pályától és addig az iparos pálya nem virágozhatik kellően. Hisz tapasztalatból látjuk, hogy a kellően kiképezett, mivelt és szakavatott iparos boldogul; jólétnek örvend, szerepel, ugyszintén a szakképzett kereskedő is, ki czéltudattal rendezi be és vezeti üzletét. Mert a mivelt és szakképzett iparoshoz és kereskedőhöz bizalommal fordul a közönség és azok viszont ezen bizalommal nem élnek vissza.

A szakiskolák vannak hivatva iparunknak és kereskedelmünknek nagyobb lendületet adni, szakképzett és mivelt iparosokat és kereskedőket kiképezhetni.

Veso, **hügyhólyag, hügydara** és **köszvénybántalmak** ellen, továbbá a légző és **emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Hügyhajtó hatásu!

Kellemes izü! **Könnyen emészthető!**

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Árverési hirdetmény.

Az „Iparegyesületi takarék és hitelintézet“ zálogházában a folyó 1892 év Márczius havában elzálogositott, illetve Junius végéig lejárt 5644—12,541 számu zálogtárgyak közül azok, melyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbittattak, **folyó évi szeptember 7-kén d. u. 2 órakor** a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az „Iparegyesületi takarék és hitelintézet“ igazgatósága.

Férfi Chiffon ingek,

a hirneves Schroli-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

Gallérok, kézelők, nyakkendők,

Harisnyák Kesztyük.

Napernyők esernyök

Kész mosó gyermek ruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

Szabó Lajos fiai

czégnél.

Thieszen Hermann

Darabos-utcza 988 számu ház.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miként

kárpit (tapeta) raktáramat

a legujabb mintákkal dusan felszereltem s azon kellemes helyzetben vagyok hogy a legizlésesebb és legdivatosabb mintákkal szolgálhatok.

Ugy helybeli mint vidéki **tapetirozásokat** külföldről hozott é a legteljesebb szakismerettel biró munkásokkal, szerény föltételek mellett eszközölhetek.

Magamat szives jóindulatukba ajánlva vagyok tisztelettel:

THIESZEN HERMANN.

6187.
1892.

Árlejtési hirdetés,

Debreczen sz. kir. város által épitendő róm. kath. elemi népiskola épitési munkáinak felvállalására irásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Ezen épités munkáira következő összegek vannak előirányozva:

1.	Föld- és kőmives munkákra	18178 frt	81 kr.
2.	Kőfaragó munkákra	489 „	— „
3.	Acs „	4071 „	03 „
4.	Bádogos „	529 „	38 „
5.	Vasgerendák és öntött vasak szállitására	1597 „	32 „
6.	Asztalos munkára	3064 „	— „
7.	Lakatos „	1243 „	40 „
8.	Mázoló „	292 „	20 „
9.	Üveges „	192 „	90 „
10.	Kályhákra	464 „	— „
	Összesen:	30,122 frt	04 kr.

Az épitési munkák akár együttesen, akár külön-külön adatnak ki.

A költségszámitási összegnek 5%-át tevő óvadékkal és 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatokban határozottan kitevendők, hogy ajánlatot tevők a feltételeket ismerik és azokat elfogadják.

A boritékon megjelölendő azon munkanem, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az épitési tervek, költség számitások és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők.

A zárt ajánlatok **f. évi szeptember hó 9-én d. e. 10 óráig** a városi polgármesteri hivatalhoz adandók be és d. e. ½ 11 órakor a városház nagytanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, vagy kellő bánatpénzekkel felszerelve nem levő és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébreszthető kifejezések fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint uj pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztositásáról más módon intézkedhessék.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1892. évi Augusztus hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta
Király Gyula
jegyző.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puhá padló számára. 1 nagy palaczk ára frt 1·35
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál.

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

Vásznak, kész fehérnemüek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalteritők,

Szabó Lajos fiai czégnél.

Leszállitott áruk az egész idény alatt.

KÖNYVNYOMDA. KÖNYVKÖTÉSZET.

A „DEBRECZENI ELLENŐR"

legujabb és legdivatosabb betükkel gazdagon felszerelt

s 3 gyorssajtóval berendezett

LEGNAGYOBB

KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchenyi-utcza Simon-ház

Ajánlkozik mindennemü

nyomdai munka gyors és diszes kiállitására

Községi és gyámi rovatos ivek,

hivatalos nyomtatványok minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések,

LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK

Báli meghivók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron

állittatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

KÖNYVKÖTÉSZETÜNKBEN

mindenféle diszes és egyszerű munkák

gyorsan és jutányos árakon elkészittetnek.

Nyomatott a kiadótulajdonos (Vértesi Arnold) Debreczeni Ellenőr könyvnyomdájában.